

Execuția bugetului general consolidat în primele nouă luni ale anului 2022 s-a încheiat cu un **deficit de 41,70 mld lei** în scădere față de **deficitul de 44,29 mld lei** înregistrat la aceeași perioadă a anului 2021 (Anexa nr. 1 și Anexa nr. 2). Exprimat ca procent din Produsul Intern Brut, deficitul bugetar a înregistrat o scădere cu 0,71 puncte procentuale pe primele nouă luni ale anului 2022 față de aceeași perioadă a anului 2021, de la 3,75% din PIB la 3,04% din PIB.

I. VENITURILE BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

Veniturile bugetului general consolidat au însumat 331,48 mld lei în primele nouă luni ale anului 2022, cu 22,6% peste nivelul încasat în perioada similară a anului trecut. Evoluția favorabilă a acestora fost influențată preponderent de avansul nominal al veniturilor din TVA, veniturilor nefiscale, încasărilor suplimentare din energie (*alte impozite pe bunuri și servicii*), contribuțiilor de asigurări și impozitului pe profit.

Încasările din ***impozitul pe salarii și venit*** au totalizat 24,64 mld lei în ian-sept, consemnând o creștere de 17,4% (an/an), susținută de sporul încasărilor din *impozitul pe dividende* (+44,5%), *declarația unică* (+37,6%), respectiv *impozitul aferent pensiilor*¹ (+27,4%).

Veniturile din *impozitul pe salarii* au crescut cu 10,2%, sub evoluția fondului de salarii din economie (+12,2%²); totodată, dinamica acestei categorii de încasări a fost influențată și de extinderea în sectorul agricol și industria alimentară a facilității acordate salariaților din construcții (efect negativ din scutirea de impozit pe venit din salarii, conform Legii nr. 135/2022).

¹ Creștere influențată de majorarea valorii punctului de pensie cu 10%, de la 1.442 lei la 1.586 lei, începând cu 1 ianuarie 2022, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 125/2021.

² Evoluția fondului de salarii din economie reflectă dinamicile câștigului salarial mediu brut (+10,3%) și a efectivului de salariați (+1,8%) înregistrate în dec21-aug22 comparativ cu dec20-aug21.

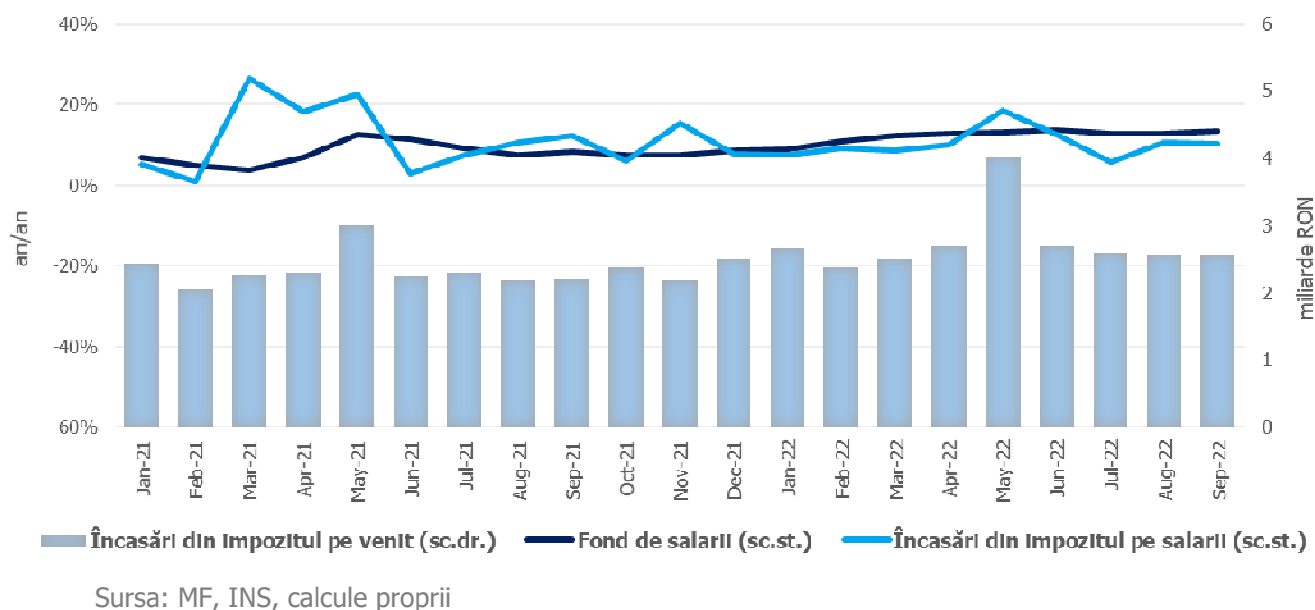

Fig.1 Impozitul pe venit

Contribuțiile de asigurări au înregistrat 103,44 mld lei în primele nouă luni, în creștere cu 9,7% (an/an). Ca și în cazul impozitului pe salarii, evoluția contribuțiilor este inferioară dinamicii fondului de salarii (Fig. 2), fiind totodată influențată de extinderea în sectorul agricol și industria alimentară a facilității acordate salariaților din construcții (efect asupra încasărilor începând cu iulie 2022, conform Legii nr. 135/2022).

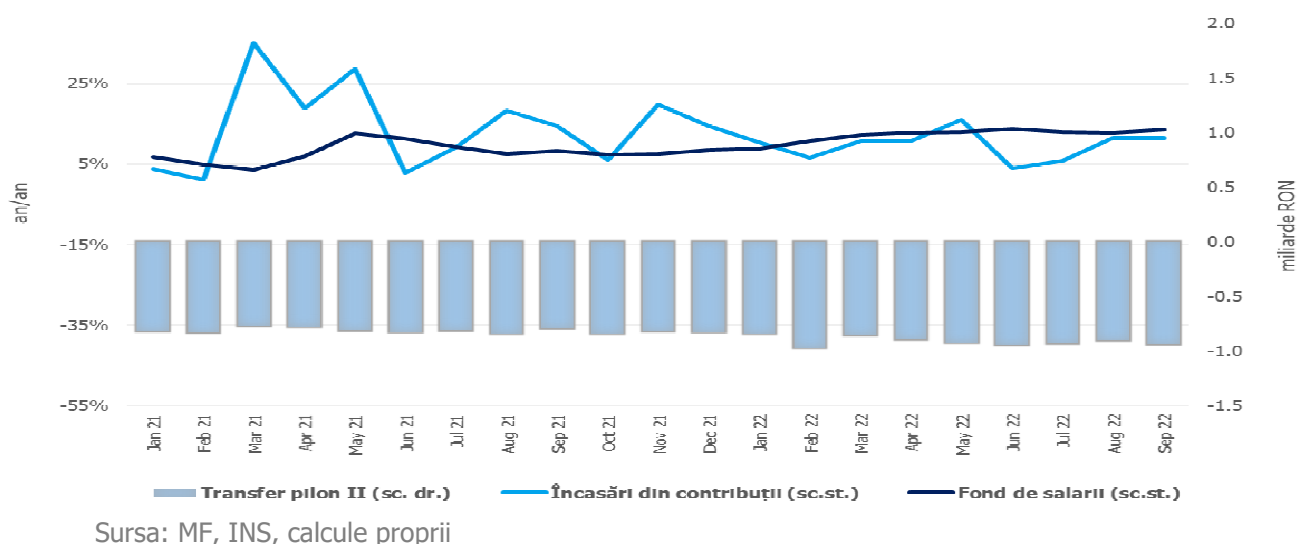
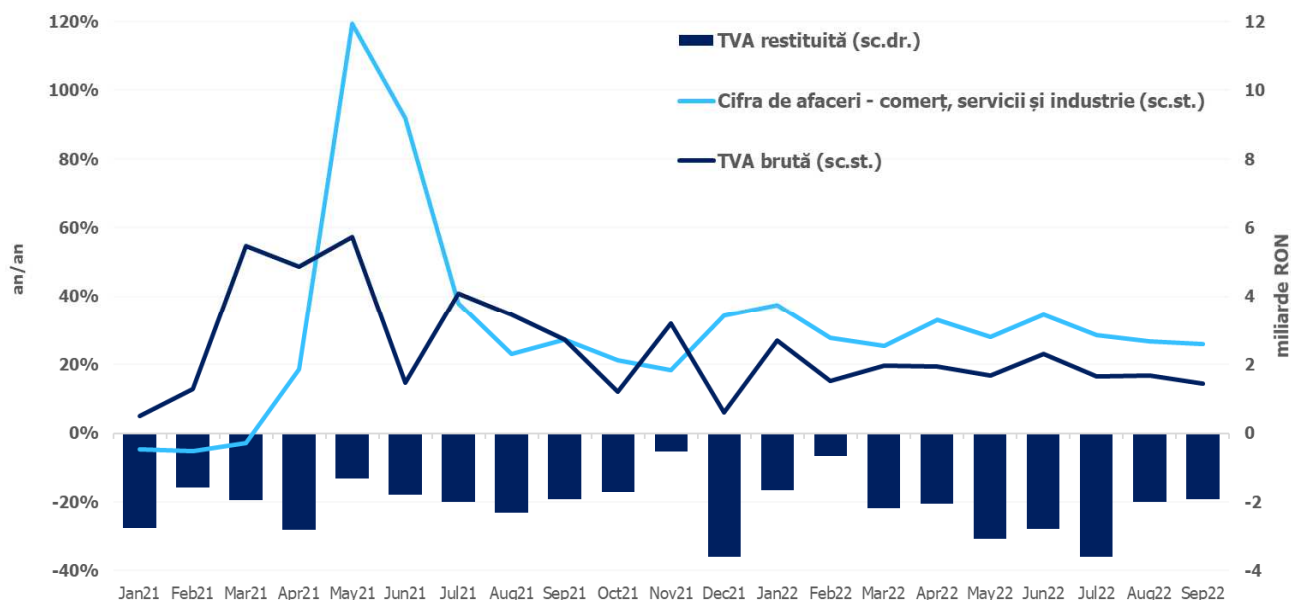

Fig.2. Contribuții de asigurări

Încasările din **impozitul pe profit** au însumat 18,32 mld lei în ian-sept, consemnând o creștere de 34,0% (an/an), susținută atât de avansul încasărilor din impozitul pe profit de la agenții economici (29,3% an/an, respectiv +3,9 mld lei), cât și de impozitul pe profit virat de băncile comerciale (+0,8 mld lei).

Încasările nete din **TVA³** au înregistrat 69,06 mld lei în primele nouă luni, în creștere cu 22,1% (an/an), în timp ce restituirile de TVA au consemnat un nivel de 19,99 mld lei în ian-sept - cu 8.2% mai ridicat față de cel rambursat în anul anterior. Dinamica veniturilor din TVA a fost influențată preponderent de evoluția favorabilă a bazei macroeconomice relevante.

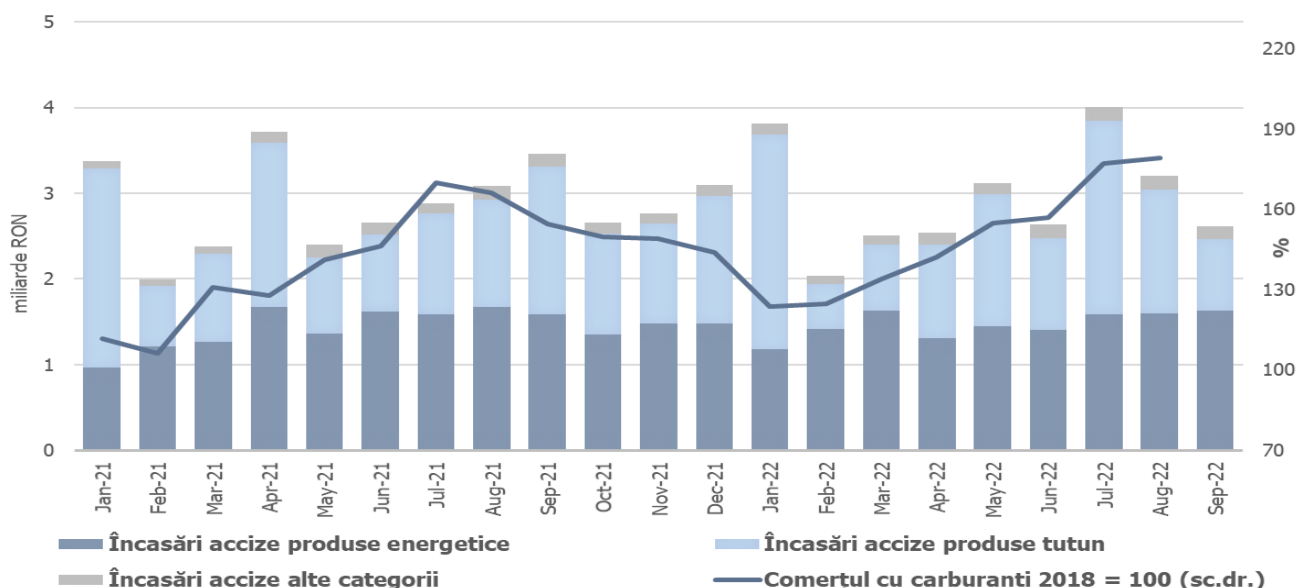
Sursa: MF, INS, calcule proprii

Fig.3 Încasările din taxa pe valoarea adăugată

Veniturile din **accize** au însumat 26,47 mld lei în ian-sept, consemnând o creștere de 1,9% (an/an). În structură, încasările din *accizele pentru produsele energetice* au înregistrat o dinamică de 1,8% (an/an) - susținută atât de creșterea consumului de carburanți față de aceeași perioadă a anului trecut, cât și de majorarea accizei cu 3,6% începând cu 1 ianuarie

³ Veniturile nete din TVA reprezintă diferența dintre TVA colectată sau brută și restituirile de TVA.

2022. Încasările din *accizele pentru produsele din tutun* au crescut cu 1,5%, în condițiile unui nivel majorat al accizei la țigarete - cu 5,5% începând cu 1 august 2022 (594,97 lei/1000 țigarete, față de 563,97 lei/1000 țigarete începând cu 1 aprilie 2021). Evoluția lunară a încasărilor din accize prezintă în general o volatilitate mai ridicată, determinată de politica operatorilor economici de antrepozitare fiscală a produselor accizabile.

Sursa: MF, INS, calcule proprii

Fig.4 Încasările din accize

Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii au totalizat 13,21 mld lei în primele nouă luni, înregistrând un avans semnificativ față de anul precedent (+9,78 mld lei), pe seama încasărilor suplimentare din sectorul energetic.

Veniturile **nefiscale** au însumat 31,76 mld lei în ian-sept, consemnând o creștere de 50,5% (an/an), susținută de avansul veniturilor din proprietate – dividende, redevențe petroliere și vărsăminte din veniturile nete ale BNR. De asemenea, nivelul veniturilor nefiscale este determinat și de înregistrarea sumelor din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, potrivit prevederilor art.10, din Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 115/2011.

Sumele rambursate de Uniunea Europeană în contul plăților efectuate și donații au totalizat 26,67 mld lei în primele nouă luni, în creștere cu 40,4% (an/an).

II. CHELTUIELILE BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

Cheltuielile bugetului general consolidat în sumă de 373,18 mld lei au crescut în termeni nominali cu 18,6% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Exprimate ca procent din Produsul Intern Brut, cheltuielile pe primele nouă luni ale anului 2022 au înregistrat o creștere cu 0,57 puncte procentuale față de aceeași perioadă a anului 2021, de la 26,6% din PIB la 27,2% din PIB.

Cheltuielile de personal au însumat 87,30 mld lei, în creștere cu 5,5% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Exprimate ca pondere în PIB, cheltuielile de personal reprezintă un nivel de 6,4% din PIB, cu 0,6 puncte procentuale mai mici față de aceeași perioadă a anului precedent.

Cheltuielile cu bunuri și servicii au fost 49,33 mld lei, în creștere cu 16,2% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. O creștere se reflectă la bugetele locale, respectiv 22,0% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, precum și la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate de 10,0%.

Cheltuielile cu dobânzile au fost de 20,95 mld.lei. Comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent plățile de dobânzi aferente portofoliului de datorie publică s-au majorat cu 8,13 mld lei ca urmare a creșterii ratelor de dobândă în contextul inflaționist manifestat îndeosebi începând cu a doua parte a anului 2021, atât pe plan intern cât și internațional, cât și ca urmare a incertitudinilor generate de conflictul armat din Ucraina.

Cheltuielile cu asistența socială au fost de 132,01 mld lei în creștere cu 18,0% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Evoluția cheltuielilor cu asistența socială a fost influențată, în principal, de majorarea de la 1 ianuarie 2022, a punctului de pensie cu 10%, respectiv de la 1.442 lei la 1.586 lei, a nivelului indemnizației sociale pentru pensionari (pensia minimă) de la 800 lei la 1.000 lei, de acordarea unui ajutor financiar pentru pensionarii sistemului public de pensii cu pensii mai mici sau egale cu 1.600 de lei, astfel încât toți cei care se încadrează în această categorie să aibă un venit de 2.200 de lei, în luna ianuarie 2022, precum și de acordarea celei de-a 13-a indemnizații pentru persoanele cu dizabilități.

De asemenea, cheltuielile cu asistența socială au fost influențate și de plățile din luna iulie 2022 pentru acordarea unui ajutor financiar în valoare de 700 de lei pentru pensionarii din sistemul public, sistemul pensiilor militare de stat și pentru beneficiarii de drepturi prevăzute de legi cu caracter special, ale căror venituri sunt mai mici sau egale cu 2.000 lei.

Totodată, se reflectă majorarea alocației de stat pentru copii, astfel, alocația de stat pentru copii crește, începând cu 1 ianuarie 2022, la 600 de lei pentru copiii în vârstă de până la 2 ani sau până la 3 ani, în cazul copilului cu handicap. Totodată, copiii cu handicap beneficiază de această sumă până la împlinirea vârstei de 18 ani. De asemenea, s-a majorat la 243 de lei alocația de stat pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 2 ani și 18 ani, dar și pentru tinerii de peste 18 ani care urmează cursurile liceale sau profesionale, până la terminarea acestora, inclusiv pentru cei cu handicap care urmează o formă de învățământ preuniversitar prevăzută de lege, dar nu mai târziu de împlinirea vârstei de 26 de ani. Cheltuielile cu asistența socială au fost influențate și de plățile suportate de la bugetul de stat pentru compensarea facturilor aferente consumului de energie electrică și gaze naturale, respectiv până la finele lunii septembrie 2022, au fost în sumă de 2,18 mld.lei.

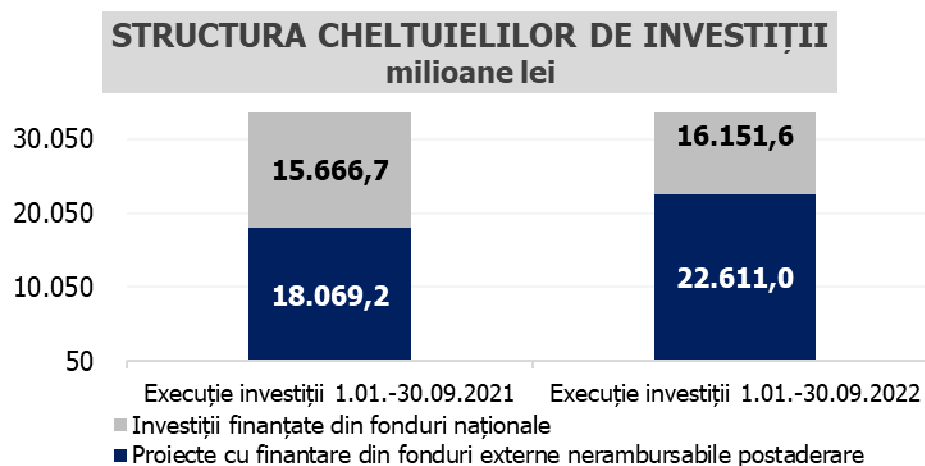
Cheltuielile cu subvențiile au fost de 11,25 mld lei, în principal, această sumă reprezintă subvenții pentru transportul de călători, pentru sprijinirea producătorilor agricoli, precum și pentru schema de compensare pentru consumul de energie electrică și gaze naturale al consumatorilor noncasnici pentru sezonul rece 2021-2022 (3,39 mld. lei).

Alte cheltuieli au fost de 6,52 mld lei, reprezentând în principal, sume aferente titlurilor de plată emise de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, conform legislației în vigoare, burse pentru elevi și studenți, susținerea cultelor, alte despăgubiri civile.

Cheltuielile privind proiectele finanțate din fonduri externe nerambursabile (inclusiv subvențiile de la Uniunea Europeană aferente agriculturii) au fost de 28,24 mld lei, cu 33,8% mai mari comparativ cu primele nouă luni ale anului precedent.

Cheltuielile pentru investiții, care includ cheltuielile de capital, precum și cele aferente programelor de dezvoltare finanțate din surse interne și externe, au fost în valoare de 38,76 mld lei, în creștere cu 14,9% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent când au

fost în valoare de 33,74 mld lei. De asemenea, se observă o creștere a ponderii investițiilor finanțate din fonduri externe nerambursabile postaderare, acestea reprezentând 58,33% din totalul cheltuielilor pentru investiții.

Sursa: MF **Fig. 5 Structura cheltuielilor de investiții**

BUGETUL GENERAL CONSOLIDAT
Realizări 01.01 - 30.09.2022

	PIB 2022															1.372.500,0
	Bugetul de stat	Bugetul centralizat al unitatilor adm. teritoriale	Bugetul asig sociale de stat	Bugetul asig. pentru somaj	Fondul national unic de asigurari sociale de sanatate	Credite externe ministere	Bugetul institutiilor publice finantate integral sau partial din venituri proprii	Fonduri externe nerambursabile	Bugetul trezoreriei statului	Bugetul Companiei nationale de administrare a infrastructurii rutiere	Eximbank	Total	Transferuri intre bugete (se scad)	Total buget general consolidat	Operatiuni financiare	Buget general consolidat
					</											

BUGETUL GENERAL CONSOLIDAT
Realizări 01.01 - 30.09.2022

	PIB 2022															1.372.500,0	
	Bugetul de stat	Bugetul centralizat al unitatilor adm. teritoriale	Bugetul asig sociale de stat	Bugetul asig. pentru somaj	Fondul national unic de asigurari sociale de sanatate	Credite externe ministere	Bugetul institutiilor publice finantate integral sau partial din venituri proprii	Fonduri externe nerambursabile	Bugetul trezoreriei statului	Bugetul Companiei nationale de administrare a infrastructurii rutiere	Eximbank	Total	Transferuri intre bugete (se scad)	Total buget general consolidat	Operatiuni financiare	Buget general consolidat	

EXECUȚIA BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

	Realizări 1.01.-30.09.2021			Realizări 1.01.-30.09.2022			Diferențe	2022
							față de	2021
	mil.lei	% din PIB	% din total	mil.lei	% din PIB	% din total	mil.lei	(%)
PIB	1.181.917,9			1.372.500,0				
VENITURI TOTALE	270.359,2	22,9	100,0	331.484,5	24,2	100,0	61.125,3	22,6%
Venituri curente	250.454,0	21,2	92,6	303.663,2	22,1	91,6	53.209,1	21,2%
Venituri fiscale	135.021,0	11,4	49,9	168.461,3	12,3	50,8	33.440,3	24,8%
Impozitul pe profit, salarii, venit si castiguri din capital	37.555,7	3,2	13,9	46.392,2	3,4	14,0	8.836,5	23,5%
Impozitul pe profit	13.671,1	1,2	5,1	18.315,5	1,3	5,5	4.644,4	34,0%
Impozitul pe salarii si venit	20.976,0	1,8	7,8	24.636,2	1,8	7,4	3.660,1	17,4%
Alte impozite pe venit, profit si castiguri din capital	2.908,6	0,2	1,1	3.440,5	0,3	1,0	532,0	18,3%
Impozite si taxe pe proprietate	5.827,8	0,5	2,2	6.163,7	0,4	1,9	335,9	5,8%
Impozite si taxe pe bunuri si servicii	89.741,4	7,6	33,2	113.382,6	8,3	34,2	23.641,2	26,3%
TVA	56.561,4	4,8	20,9	69.064,3	5,0	20,8	12.502,9	22,1%
Accize	25.962,2	2,2	9,6	26.466,4	1,9	8,0	504,2	1,9%
Alte impozite si taxe pe bunuri si servicii	3.426,8	0,3	1,3	13.208,3	1,0	4,0	9.781,4	285,4%
Taxe pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfasurarea de activitati	3.791,0	0,3	1,4	4.643,6	0,3	1,4	852,7	22,5%
Impozit pe comertul exterior si tranzactiile internationale (taxe vamale)	1.058,4	0,1	0,4	1.520,1	0,1	0,5	461,7	43,6%
Alte impozite si taxe fiscale	837,7	0,1	0,3	1.002,8	0,1	0,3	165,1	19,7%
Contributii de asigurari	94.329,6	8,0	34,9	103.443,0	7,5	31,2	9.113,3	9,7%
Venituri nefiscale	21.103,4	1,8	7,8	31.758,9	2,3	9,6	10.655,5	50,5%
Venituri din capital	1.062,8	0,1	0,4	1.068,1	0,1	0,3	5,3	0,5%
Donatii	0,1	0,0	0,0	28,3	0,0	0,0	28,2	
Sume primite de la UE/alti donatori în contul platilor efectuate si prefinantari	13,6	0,0	0,0	838,8	0,1	0,3	825,2	
Operatiuni financiare								
Sume in curs de distribuire	-155,7	0,0	-0,1	88,3	0,0	0,0	243,9	
Alte sume primite de la UE	184,7	0,0	0,1	492,6	0,0	0,1	307,9	166,7%
Sume primite de la UE/alti donatori in contul platilor efectuate si prefinantari aferente cadrului financiar 2014-2020	18.799,6	1,6	7,0	25.261,6	1,8	7,6	6.462,0	34,4%
Sume aferente asistentei financiare nerambursabile alocate pentru PNRR				43,7	0,0	0,0	43,7	
CHELTUIELI TOTALE	314.648,2	26,6	100,0	373.181,4	27,2	100,0	58.533,2	18,6%
Cheltuieli curente	299.106,8	25,3	95,1	355.880,8	25,9	95,4	56.774,0	19,0%
Cheltuieli de personal	82.728,4	7,0	26,3	87.297,7	6,4	23,4	4.569,3	5,5%
Bunuri si servicii	42.461,1	3,6	13,5	49.333,7	3,6	13,2	6.872,6	16,2%
Dobanzi	12.812,4	1,1	4,1	20.945,9	1,5	5,6	8.133,5	63,5%
Subventii	4.974,9	0,4	1,6	11.248,0	0,8	3,0	6.273,1	126,1%
Transferuri intre unitati ale administratiei publice	995,1	0,1	0,3	1.315,2	0,1	0,4	320,1	32,2%
Alte transferuri	16.511,1	1,4	5,2	18.570,5	1,4	5,0	2.059,3	12,5%
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile	159,1	0,0	0,1	1.042,0	0,1	0,3	882,8	554,8%
Asistenta sociala	111.849,3	9,5	35,5	132.012,4	9,6	35,4	20.163,2	18,0%
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020	20.945,4	1,8	6,7	27.152,8	2,0	7,3	6.207,4	29,6%
Alte cheltuieli	5.213,6	0,4	1,7	6.521,1	0,5	1,7	1.307,5	25,1%
Proiecte cu finantare din sumele reprezentand asistenta financiara nerambursabila aferenta PNRR				49,2	0,0	0,0	49,2	
Proiecte cu finantare din sumele aferente componentei de imprumut a PNRR				5,8	0,0	0,0	5,8	
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila	456,5	0,0	0,1	386,7	0,0	0,1	-69,8	-15,3%
Fonduri de rezerve								
Cheltuieli de capital	16.898,6	1,4	5,4	19.250,5	1,4	5,2	2.352,0	13,9%
Operatiuni financiare								
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent	-1.357,2	-0,1	-0,4	-1.950,0	-0,1	-0,5	-592,8	43,7%
EXCEDENT(+) / DEFICIT(-)	-44.289,0	-3,75		-41.696,9	-3,04		2.592,2	